

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Številka: 511-61/2015/11

Ljubljana, dne 8. januar 2015

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Petnajsto poročilo Republike Slovenije o izvajanju Evropske socialne listine (spremenjene) – poenostavljeno poročilo – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 - ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Petnajsto poročilo Republike Slovenije o izvajanju Evropske socialne listine (spremenjene) – poenostavljeno poročilo.
2. Vlada Republike Slovenije je pooblastila Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da Petnajsto poročilo Republike Slovenije o izvajanju Evropske socialne listine (spremenjene) posreduje Svetu Evrope.

mag. Darko Krašovec
GENERALNI SEKRETAR

Priloga:

- Petnajsto poročilo Republike Slovenije o izvajanju Evropske socialne listine (spremenjene).

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zunanje zadeve.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov: /		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> - dr. Andraž Rangus, generalni direktor Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; - mag. Alenka Žagar, vodja Sektorja za delovna razmerja in druge oblike dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: /		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora: /		
5. Kratak povzetek gradiva:		
<p>Petnajsto poročilo Republike Slovenije o izvajanju Evropske socialne listine (spremenjene) je prvo poenostavljeno poročilo v skladu z novim sistemom (2014) poročanja o izvajanju listine, ki omogoča, da države podpisnice, ki so sprejele mehanizem kolektivnih pritožb, obdobjo pripravijo le poenostavljeno poročilo.</p> <p>Prvo poenostavljeno poročilo Vlade RS vsebuje informacije o aktivnostih Vlade RS v zvezi s postopki kolektivnih pritožb. Proti Sloveniji sta bili do sedaj vloženi dve kolektivni pritožbi: kolektivna pritožba št. 53/2008, FEANTSA proti Sloveniji, in št. 95/2013, APPROACH proti Sloveniji. V obeh primerih je postopek zaključen. V postopkih pred Evropskim odborom za socialne pravice sta bili ugotovljeni kršitvi 17. člena ESLS zaradi neobstoja eksplicitne prepovedi telesnega kaznovanja otrok v nacionalni zakonodaji (APPROACH) in 31. člena (v povezavi s 16. in E členom) ESLS zaradi kršitve pravic najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih (FEANTSA).</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Gradivo nima finančnih posledic.		
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		NE
Gradivo ni bilo objavljeno na spletni strani predlagatelja, ker sistem poročanja v skladu z Evropsko socialno listino (spremenjeno) ne predvideva posvetovanja s socialnimi partnerji in civilno družbo.		
9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		NE
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:		NE
<p>dr. Anja Kopač Mrak MINISTRICA</p>		

PRILOGA

Petnajsto poročilo Republike Slovenije
o izvajanju Evropske socialne listine (spremenjene)

POENOSTAVLJENO POROČILO

December 2015

Kazalo

Uvod

- 1 Aktivnosti Vlade RS po ugotovljeni kršitvi 17. člena Evropske socialne listine (spremenjene) v postopku kolektivne pritožbe APPROACH proti Sloveniji
 - 1.1 Ozadje
 - 1.2 Aktivnosti Vlade RS za odpravo kršitve

- 2 Aktivnosti Vlade RS po ugotovljeni kršitvi 31. člena Evropske socialne listine (spremenjene) v postopku kolektivne pritožbe FEANTSA proti Sloveniji
 - 2.1 Ozadje
 - 2.2 Aktivnosti Vlade RS

UVOD

Evropsko socialno listino (spremenjeno) (v nadaljnjem besedilu: ESLS) je Svet Evrope sprejel leta 1996. Republika Slovenija je ESLS podpisala 11.10.1997, zakon o ratifikaciji je Državni zbor RS sprejel 11.3.1999 (Uradni list RS - MP, št. 7/99), ratificirala pa jo je 7.5.1999 in zanjo velja od 1.7.1999. Republika Slovenija je skupaj z ratifikacijo ESLS sprejela nadzor nad obveznostmi iz ESLS po postopku, ki ga določa Dodatni protokol k Evropski socialni listini, ki ureja sistem kolektivnih pritožb (v nadaljnjem besedilu: dodatni protokol). Dodatni protokol je ukrep za učinkovitejše uresničevanje socialnih pravic, ki jih zagotavlja listina. Dodatni protokol ureja postopek kolektivnih pritožb, ki ga lahko zoper pogodbenice sprožijo določene mednarodne organizacije, če menijo, da je uporaba listine nezadovoljiva.

Sistem poročanja o izvajanju ESLS se spreminja. Zadnja sprememba v letu 2014 uvaja nekaj novosti, med njimi obdobjo poenostavljeno poročanje za države podpisnice ESLS, ki so sprejele tudi mehanizem kolektivnih pritožb. Po razporedu poročanja je RS letos prvič pripravila poenostavljeno poročilo, ki mora v skladu z zahtevo Sveta Evrope vsebovati:

1. informacije o nadaljnjih aktivnostih Vlade RS v zvezi s kršitvami ESLS, ki jih je Evropski odbor za socialne pravice ugotovil v postopkih kolektivnih pritožb (kolektivna pritožba št. 53/2008, FEANTSA proti Sloveniji, in št. 95/2013, APPROACH proti Sloveniji);
2. informacije o aktivnostih Vlade RS v primerih, za katere Evropski odbor za socialne pravice v zadnjih zaključkih ugotovi neusklajenost z ESLS zaradi odsotnosti potrebnih informacij. V letošnjem letu so to Zaključki 2014, ki so nastali na podlagi 13. poročila RS o izvajanju ESLS (področje pravic iz dela), ki ga je sprejela Vlada RS oktobra 2013. Evropski odbor za socialne pravice v Zaključkih 2014 ni ugotovil takšnih situacij in od RS ne zahteva dodatnih informacij.

Prvo poenostavljeno poročilo tako vsebuje informacije o aktivnostih Vlade RS v zvezi s kršitvami ESLS, ki jih je Evropski odbor za socialne pravice ugotovil v postopkih kolektivnih pritožb. Ugotovljeni sta bili namreč kršitvi 17. člena ESLS zaradi neobstoja eksplicitne prepovedi telesnega kaznovanja otrok v nacionalni zakonodaji (APPROACH) in 31. člena (v povezavi s 16. in E členom) ESLS zaradi kršitve pravic najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih (FEANTSA).

1 Aktivnosti Vlade RS po ugotovljeni kršitvi 17. člena Evropske socialne listine (spremenjene) v postopku kolektivne pritožbe APPROACH proti Sloveniji

1.1 Ozadje

Kolektivno pritožbo proti Sloveniji (št. 95/2013) je vložilo Združenje za zaščito otrok Ltd (Association for the Protection of All Children - APPROACH) (v nadaljnjem besedilu: APPROACH), ki je mednarodna nevladna organizacija s sedežem v Veliki Britaniji in ima pravico do vložitve kolektivne pritožbe po 1. b členu dodatnega protokola. APPROACH je dne 4. 2. 2013 vložil kolektivno pritožbo proti Sloveniji zaradi domnevne kršitve 17. člena listine (Pravica otrok in mladostnikov do socialnega, pravnega in ekonomskega varstva), ker slovenska zakonodaja ne vsebuje eksplicitne in učinkovite prepovedi telesnega kaznovanja otrok v družini in drugih okoljih.

Evropski odbor za socialne pravice (v nadaljnjem besedilu: EOSP) je julija 2013 odločil, da je kolektivna pritožba, ki jo je vložil APPROACH proti Sloveniji, dopustna. Vlada Republike Slovenije je septembra 2013 v mnenju na podlagi prvega odstavka 7. člena dodatnega protokola v celoti zavrnila očitke APPROACH o domnevni kršitvi 17. člena ESLS z utemeljitvijo, da v celoti izpolnjuje obveznosti iz 17. člena ESLS, ker veljavna nacionalna zakonodaja otrokom zagotavlja zaščito pred nasiljem, zanemarjanjem ali izkoriščanjem, kot je določeno v 17. členu ESLS, in ker ravna s primerno skrbnostjo na tem področju. V mnenju je Vlada RS pojasnila ureditvi prepovedi telesnega kaznovanja otrok v domačem okolju in vzgojno-izobraževalnih institucijah ter opisala ukrepe, namenjene ozaveščanju in prepoznavanju vseh oblik nasilja v družbi ter razvoju socialnih veščin v širši javnosti.

EOSP je januarja 2015 odločil, da RS krši prvi odstavek 17. člena ESLS, ker nacionalna zakonodaja ne vsebuje izrecne prepovedi vseh oblik telesnega kaznovanja otrok v domačem in drugih okoljih (vrtci, šole, institucionalno varstvo in rejništvo). Ob tem EOSP ugotavlja, da je RS zaradi neusklajenosti s 17. členom ESLS večkrat zapovrstjo prejela negativne zaključke v okviru sistema poročanja o izvajanju listine.

Junija 2015 je Odbor ministrov sprejel resolucijo CM/ResChS(2015)10, v kateri poziva RS k poročanju o aktivnostih Vlade RS za odpravo ugotovljene kršitve .

1.2 Aktivnosti Vlade RS po zaključku postopka kolektivne pritožbe APPROACH proti Sloveniji

Vlada RS je že v postopku kolektivne pritožbe podala mnenje, da zgolj izrecna prepoved telesnega kaznovanja v nacionalni zakonodaji ni in ne more biti zadostna zaščita pred nasiljem nad otrokom. Sistemska ureditev preprečevanja nasilja in različni ukrepi za krepitev ozaveščenosti in prepoznavanja vseh oblik nasilja v družbi ter razvijanje socialnih veščin v širši javnosti so po mnenju Vlade RS bolj učinkoviti v praksi kot (zgolj) eksplicitna prepoved v zakonodaji.

Kljub temu namerava Vlada RS zaradi širokega konsenza v relevantnih instrumentih mednarodnega prava v nacionalno zakonodajo vključiti izrecno prepoved telesnega kaznovanja otrok v domačem in drugih okoljih.

Že leta 2010 je v predlog Družinskega zakonika vključila določbo o izrecni prepovedi telesnega kaznovanja otrok. Predlog Družinskega zakonika sta tako Vlada RS kot Državni zbor RS leta 2011 sprejela, vendar je bil Družinski zakonik zavržen na referendumu dne 25. 3. 2012 in ni začel veljati.

V letu 2015 je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ) začelo pripravljati spremembe zakonodaje o družinskih razmerjih, ki vključuje tudi urejanje otrokovih pravic. Eksplicitna prepoved vseh oblik telesnega kaznovanja otrok bo vključena v predlog zakona, ki bo urejal zaščito otrok in ga bo pristojno ministrstvo predložilo v obravnavo Vladi RS v letu 2016. Z uveljavitvijo tega zakona bo prepovedano telesno kaznovanje otrok v domačem okolju.

Republika Slovenija namerava eksplicitno prepovedati kakršno koli obliko nasilja tudi v drugih okoljih. V letu 2014 je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pripravilo spremembe in dopolnitve Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (nadalje: ZOFVI), ki so vključevale nov člen o učnem okolju, ki eksplicitno prepoveduje kakršno koli obliko nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Zaradi takratne menjave Vlade RS spremembe in dopolnitve ZOFVI niso bile predložene v postopek obravnave na Vladi RS. Pristojno ministrstvo namerava predlog sprememb in dopolnitev ZOFVI predložiti v obravnavo vladi v začetku 2016. Predlog člena (učno okolje) se glasi: »V vrtcih, šolah in drugih zavodih za vzgojo in izobraževanje je v skladu s cilji iz prejšnjega člena potrebno zagotoviti varno in spodbudno učno okolje, kjer je **prepovedana vsakršna oblika nasilja** in neenakopravne obravnave, ki bi temeljila na spolu, spolni usmerjenosti, socialnem in kulturnem poreklu, veroizpovedi, rasni, etnični in narodni pripadnosti ter posebnosti v telesnem in duševnem razvoju.«

Predlog sprememb in dopolnitev ZOFVI nadalje predvideva določbo, da oseba, zoper katero je uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, ne sme sklepati pogodb o zaposlitvi na področju vzgoje in izobraževanja niti opravljati dela v vzgojno-izobraževalnem sistemu na kakšni drugi pravni podlagi. To pomeni, da se omejitev, ki se je nanašala na prepoved sklepanja pogodb o zaposlitvi na področju vzgoje in izobraževanja, razširi tudi na prepoved sklepanja drugih vrst pogodb (avtorske, podjetne itd.). S tem bo onemogočeno kakršnokoli sodelovanje med to osebo in vzgojno-izobraževalnim zavodom, ki bi predstavljalo neposreden ali posreden stik z otroki.

Poleg zakonodajnih sprememb Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pripravlja tudi predloge za delo v vzgojno-izobraževalnih zavodih za preprečevanje nasilja in za njegovo obravnavo, v kolikor do njega pride. Poleg povečanega izobraževanje strokovnih delavcev na področju socialnih kompetenc v prihodnji perspektivi evropske kohezijske politike, ministrstvo skupaj z Zavodom RS za šolstvo pripravlja predloge smernic za obravnavanje nasilja v šolskem prostoru ter gradiva za pomoč strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju.

2.1 Ozadje

Kolektivno pritožbo proti Sloveniji (št. 53/2008) je avgusta 2008 vložila Federacija nacionalnih organizacij, ki delujejo na področju brezdomstva (v nadaljnjem besedilu: FEANTSA), zaradi domnevne kršitve 31. člena (pravica do nastanitve) v povezavi s 16. členom (pravica družine do socialnega, pravnega in ekonomskega varstva) in členom E (prepoved razlikovanja) ESLS. FEANTSA je Sloveniji očitala naslednje kršitve:

- kršitev prvega odstavka 31. člena, ker naj bi RS razveljavila pridobljene zakonske pravice do doma, zvišala ceno bivanja in zmanjšala možnost za pridobitev ustreznega bivališča, s čimer se je poseglo v pridobljeno varnost najemnega razmerja;
- kršitev drugega odstavka 31. člena, ker naj bi imeli sprejeti ukrepi proti navedeni ranljivi skupini za posledico spodbujanje prisilnih izselitev in pospeševanje brezdomstva;
- kršitev tretjega odstavka 31. člena, ker se dolgoročno zmanjšuje dostopnost stanovanj, ki je bila nekdanj zagotovljena;
- kršitev 16. člena, ker naj bi se umetno ustvarili stanovanjski problemi za družine najemnikov denacionaliziranih stanovanj;
- kršitev člena E, ker se ustvarja neenake pogoje za obe kategoriji nekdanjih imetnikov stanovanjske pravice glede najemnega razmerja, ki je nadomestilo za prejšnjo stanovanjsko pravico.

Vlada RS je januarja 2009 v mnenju na podlagi 7. člena dodatnega protokola v celoti zavrnila očitke o domnevnih kršitvah ESLS z opisom zakonske ureditve položaja najemnikov denacionaliziranih stanovanj, ki da v ničemer ne krši ESLS.

EOSP je septembra 2009 odločil, da RS krši prvi in drugi odstavek 31. člena (pravica do nastanitve), 16. člen (pravica družine do socialnega, pravnega in ekonomskega varstva) in člen E (prepoved razlikovanja) v povezavi s 16. in 31. členom ESLS.

Junija 2011 je Odbor ministrov sprejel resolucijo CM/ResChS(2011)7, s katero je pozval RS k spremembi ureditve v skladu z ESLS do naslednjega nacionalnega poročila o relevantnih členih ESLS.

2.2 Aktivnosti Vlade RS po zaključku postopka kolektivne pritožbe FEANTSA proti Sloveniji

Po zaključku postopka kolektivne pritožbe FEANTSA proti Sloveniji je Vlada RS imenovala medresorsko delovno skupino na ravni državnih sekretarjev pristojnih ministrstev, ki se je temeljito seznanila s problematiko najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih.

Minister, pristojen za stanovanja, je v letu 2013 imenoval nov Stanovanjski svet - posvetovalno delovno telo, v katerem sodelujejo tudi predstavniki Združenja najemnikov Slovenije. Stanovanjski svet med drugim aktivno sodeluje pri pripravi in sprejemanju nacionalnega stanovanjskega programa, spremlja izvajanje stanovanjske politike države in lokalnih skupnosti, ocenjuje učinkovitost instrumentov in oblikuje predloge za ukrepe iz pristojnosti ministrstva za stanovanjske zadeve. Združenje najemnikov Slovenije je aktivno sodelovalo pri pripravi predloga novega Nacionalnega stanovanjskega programa, ki je poslan v obravnavo in sprejem v Državni zbor.

V letu 2014 je bil dopolnjen Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04, 62/06, 11/09, 81/11 in 47/14) tako, da lahko najemniki denacionaliziranih stanovanj, ki (iz kakršnegakoli razloga) želijo pridobiti drugo najemno stanovanje, tega pridobijo bistveno hitreje. Pravilnik jih namreč uvršča v kategorijo prosilcev, ki se zaradi svojega statusa uvrstijo zelo visoko na prednostni lestvici med pričakovalce neprofitnih stanovanj v najem. S spremembo navedenega pravilnika so najemnikom denacionaliziranih stanovanj bistveno hitreje (kot doslej) dostopna neprofitna najemna stanovanja v lasti občine, stanovanjskih skladov, neprofitnih stanovanjskih organizacij in države.

Glede ustreznosti zaščite in rešitev za najemnike denacionaliziranih stanovanj Republika Slovenija poudarja, da so najemniki glede teh vprašanj sprožili tožbo zoper Republiko Slovenijo pred Evropskim sodiščem za človekove pravice, ki pa je zavrnilo vse njihove zahteve in s sodbo Berger-Krall in drugi proti Sloveniji, ki jo je izdalo 12. junija 2014 presodilo, da pravice najemnikom v denacionaliziranih stanovanjih, ki jih zagotavlja Evropska konvencija o človekovih pravicah, niso kršene. Sodba je oktobra 2014 postala dokončna.